SUB | NIEDERSÄCHSISCHE STAATS- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GÖTTINGEN

Werk

Titel: Herbarium Amboinense, plurimas conplectens arbores, frutices, herbas, plantas ter
Jahr: 1750
Kollektion: Zoologica
Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Werk Id: PPN369547365
PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN369547365
OPAC: http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=369547365

LOG Id: LOG_0226
LOG Titel: Caput Duodecimum Virgae sanguinae. Accarbaar sasappo. - Twaalfde Hoofdstuk. De bloedroode Roeden
LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN369544501
PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN369544501
OPAC: http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=369544501

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.
Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.
Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

CAPUT DUODECIMUM.

Virgæ ſanguineæ. Accarbaar ſaſappo.

Secunda ſpecies Accarbarii cinerei ſunt *Virgæ ſanguineæ*, a præcedenti non multum diverſæ quoad ſubſtantiam, ſed quidem forma, ex multis enim conſtant flagellis erectis, pedem circiter vel ulnam longis, multis ſimul conlectis inſtar faſciculi Juncorum ſeu ſcopæ. Quædam vero virgæ ſimplices ſunt, quædam bifidæ vel trifidæ, nulliſque lateralibus ramis ſibi nexæ. Externe obductæ ſunt cruſta craſſa & rubra, ita ut pro rubro Corallio haberentur, pennam circiter craſſæ, ex multis granulis compoſitæ regulariter & ordine poſitis, amuletum referentes aureum, quod *Siri boa* dicitur.

Cruſta hæc rubra ſiccata ipſis adhæret, quæ neque abradenda eſt, quum fruticulo elegantiam præbet. Interne ſunt quaſi Junci tenues, ex cinereo Calbahario conſtantes, glabri, nec ſtriati, cum præcedenti ejuſdem ſubſtantiæ, ſed non digni ut ſerventur, quum adeo tenues ſunt, niſi inferior trunci pars ultra minimum digitum ſit craſſa, qui curtus & incurvus eſt. Hæc planta ampla radicula adglutinata quaſi eſt, ſeu infixa duris ſaxis.

Nomen. Latine *Virgæ ſanguineæ*, ſeu *Juncus marinus ruber*, Malaice *Accarbaar ſaſappo.*

Locus. Raro reperitur, quum profunde in mari locatur, nec facile retibus vel hamis attrahi poteſt.

Uſus ejus nullus eſt in re Medica, quum fere nullam habeat ſubſtantiam internam, ſed tanquam aliquid rarum ſervatur, atque tamdiu pluviis & ſoli exponendum eſt, donec ſalſedo abſit, & rubra iſta cruſta rite ſit ſiccata.

Tabula Octuageſima tertia

Virgas exhibet *ſanguineas*, quæ convenire videntur cum illa, quæ Coralloides fruticoſa, ſeu planta marina erectior vocatur a *J. Baub. Tom.* 3. *pag.* 798. eſtque forte Titanokeratophyton rubrum *Boerhav. Ind. pag.* 8.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

De bloedroode Roeden.

De *tweede zoorte van* graauw Calbahaar *zyn de* Virgæ ſanguineæ, *van 't voorgaande niet veel verſchillende in ſubſtantie, maar wel in fatzoen, want het beſtaat uit veele regte gerten, omtrent een voet of een elle lang, veele by malkander ſtaande gelyk een bondeltje Biezen of een bezem. Zommige enkeld, zommige in twee of driën verdeelt, en met geen zydetakken aan malkander vaſt. Buiten zyn ze bekleedt met een dikke roode korſte, zoo dat men 't voor een rood Koraalgewas zoude aanzien, omtrent een ſchaft dik, gemaakt van veele korrels, die ordentelyk en in rygen ſtaan, verbeeldende een ſlag van een goude ketting, die men* Siri boa *noemt.*

Deze roode korſte droogt daar aan vaſt, en men moet ze ook niet afſchrapen, want zy geeſt het ſtruikje zyne frayigheid. Binnen zyn maar dunne biezetjes, van graauw Calbahaar, glad, niet geſtreept, met het voorige van een ſubſtantie, dog niet bewarens waardig, om dat ze zoo dun zyn, ten ware de onderſte ſtam ruim een pink dik zy, die dan nog kort en krom is. Dit is geveſt of geplakt met een breed worteltje op harde ſteenen.

Naam. *In 't Latyn* Virgæ ſanguineæ, *of* Juncus marinus ruber; *in 't Maleits* Accarbaar ſaſappo.

Plaats. *Het wert weinig gevonden, om dat het wat diep in Zee valt, en met de hobbers en vishoeken niet wel uit te halen is.*

Gebruik. *Het heeft in de Medicyne geen gebruik, om dat 'er geen ſubſtantie in is, maar wert tot rariteiten bewaart, moetende zoo lang in regen en zon leggen, tot dat de ziltigheid afgeſpoelt, en de roode korſte te degen daar aan gedroogt is.*

De drie en Tagtigſte Plaat

Vertoont de *bloedroode Roeden*, welke ſchynen overeen te komen met de ſtruikagtige Coralloides, ofte die een opgeregte Zeeplant genaamt wert van *J. Baubinus hiſtor. der Planten, Tom.* 3. *pag.* 798. en is mogelyk de roode Titanokeratophyton van *Boerhaves Index pag.* 8.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

Accarbarium Ericæ forma.

Tertia Accarbarii cinerei ſpecies reliquas comprehendit ſpecies, cum prioribus ſubſtantia convenientes, ſed foliis & ramulis diverſas, unde & non facile ad unam formam referri poſſunt.

Prima & optima ſpecies caudicem emittit tenuem, gracilem, & ſinuoſum, ad latera multis obtuſis & fractis ramulis diſtinctum. Superius ſeſe dividit in ſubtiliſſimos ramulos ac foliola, filamenta & pilos referentia, hic & illic ſimilibus verrucis concreta, forma fragmentorum Flabelli, quædam vero in inregulares lacinias diſtincta ſunt. Cunctaque ſimul Ericam referunt ſubtilem. Altitudinem adtingit fere ſeſqui & duorum pedum, externe obductum tenui ac rubra pellicula, interne pallide cinereum & glabrum eſt inſtar alius Accarbarii. Caudex ejus ſatis firmus eſt, ſed tenues ramuli ſeu juli quam fragiliſſimi ſunt, ac facile franguntur, ſi inflectantur, duris inponitur parviſque ſaxis plana radicula quaſi adglutinatum.

Nomen. Latine *Accarbarium Ericæ forma*, licet quædam ſint ſpecies, quarum folia cum Equiſeto comparari poſſunt. Nullum peculiare obtinuit Malaienſe nomen, quin vocaretur *Accarbaar caju alus.*

Locus. In placidis maris ſinibus invenitur, ſed raro integrum cum hamis adducitur. In re Medica nullum habet uſum, quin truncus ſervari poſſet, ſi ſatis craſſus ſit, puto enim, eaſdem habere virtutes cum alio Accarbario cinereo communes.

Altera

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Het Accarbaar in de gedaante van Heide.

De *derde zoorte van graauw Calbahaar begrypt alle de andere zoorten, die met de voorgaande wel eene ſubſtantie hebben, maar verſchillen in bladeren en takjes, zynde niet wel onder een fatzoen te begrypen.*

De eerſte en beſte zoorte ſchiet met een dun, rank, en bogtig ſtammetje op, aan de zyde met veele ſtompe en afgebroken takken. Boven verdeelt het zig in zeer fyne takjes of blaadjes, gelyk draden of hairtjes, hier en daar met diergelyke adertjes t'zamen gegroeit, in gedaante van ſtukken van wajertjes, dog zommige hangen onordentelyk aan lappen. Immers alle verbeelden ze een ſubtiele Heide. Zyne hoogten is omtrent anderhalve en twee voeten, van buiten bedekt met een dun rood velletje, binnen ligtgraauw, en glad gelyk andere Calbahaar. De ſtam is redelyk ſtyf, maar de fyne takjes of hairtjes zyn zeer bros, breekende ligt af, als men ze buigt. Het ſtaat op kleine harde ſteenen, met een plat worteltje geplakt.

Naam. *In 't Latyn* Accarbarium Ericæ forma, *hoewel men 'er ook vindt, wiens bladeren met het* Equiſetum *konnen vergeleeken werden. In 't Maleits heeft het geen byzonderen naam, of men moeſte het* Accarbaar caju alus *noemen.*

Plaats. *Men vindt het in ſtille Zeeboezems, en wert met de vishoeken zelden geheel opgehaalt. In de Medicyne heeft het geen gebruik, of men moeſt den ſtam bewaren als hy redelyk dik is, want ik oordeele, dat hy dezelve kragten met ander graauw Calbahaar heeft.*

Nog